

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2022
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2022
Avaldamismärge:	RT I, 22.12.2021, 26

Töötervishoiu ja tööohutuse seadus

Vastu võetud 16.06.1999

[RT I 1999, 60, 616](#)

jõustumine 26.07.1999

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.06.2000	RT I 2000, 55, 362	21.07.2000
24.01.2001	RT I 2001, 17, 78	01.01.2002
15.05.2002	RT I 2002, 47, 297	01.01.2003
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
29.01.2003	RT I 2003, 20, 120	01.07.2003
28.06.2004	RT I 2004, 54, 389	15.07.2004
08.12.2004	RT I 2004, 86, 584	01.01.2005
16.12.2004	RT I 2004, 89, 612	31.12.2004
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
20.12.2006	RT I 2007, 3, 11	26.01.2007
20.12.2006	RT I 2007, 3, 11	01.03.2007
20.12.2006	RT I 2007, 3, 11	01.07.2007
24.01.2007	RT I 2007, 12, 66	01.01.2008
24.10.2007	RT I 2007, 59, 381	26.11.2007
09.12.2008	RT I 2008, 56, 313	01.01.2009
17.12.2008	RT I 2009, 5, 35	01.07.2009
20.02.2009	RT I 2009, 15, 93	01.07.2009
21.05.2009	RT I 2009, 29, 176	01.07.2009, osaliselt 01.04.2010
18.06.2009	RT I 2009, 35, 232	01.07.2009
30.09.2009	RT I 2009, 49, 331	01.01.2010
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
20.05.2010	RT I 2010, 31, 158	01.10.2010
23.02.2011	RT I, 25.03.2011, 1	01.01.2014; jõustumisaeg muudetud 01.07.2014 [RT I, 22.12.2013, 1]
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012, osaliselt 01.01.2014 ja 01.11.2014; jõustumisaeg osaliselt muudetud 01.07.2014 [RT I, 22.12.2013, 1]
25.01.2012	RT I, 10.02.2012, 1	20.02.2012
13.06.2012	RT I, 06.07.2012, 1	01.04.2013
13.06.2012	RT I, 10.07.2012, 2	01.04.2013

05.12.2013	RT I, 22.12.2013, 1	01.01.2014
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014, osaliselt 23.03.2014
26.03.2014	RT I, 16.04.2014, 1	26.04.2014
21.05.2014	RT I, 04.06.2014, 2	01.09.2014
05.06.2014	RT I, 29.06.2014, 1	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
17.09.2014	RT I, 08.10.2014, 1	18.10.2014
29.01.2015	RT I, 26.02.2015, 1	01.03.2015
29.10.2015	RT I, 10.11.2015, 2	01.12.2015
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.07.2016 ja 01.01.2017
15.06.2016	RT I, 08.07.2016, 1	01.01.2017
12.04.2017	RT I, 28.04.2017, 1	08.05.2017
30.05.2018	RT I, 12.06.2018, 3	01.01.2019, osaliselt 22.06.2018
13.06.2018	RT I, 26.06.2018, 6	06.07.2018
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 3	01.01.2019
19.12.2018	RT I, 10.01.2019, 2	20.01.2019
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
17.06.2020	RT I, 09.07.2020, 1	30.07.2020
09.12.2020	RT I, 29.12.2020, 2	01.01.2021, osaliselt 01.03.2021, 01.05.2021 ja 01.09.2021; osaliselt muudetud [RT I, 21.04.2021, 1]; osaliselt muudetud [RT I, 22.12.2021, 3]
14.04.2021	RT I, 21.04.2021, 1	01.05.2021
08.12.2021	RT I, 22.12.2021, 3	01.01.2022, osaliselt 01.01.2023

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab töötajate ja ametnike (edaspidi *töötaja*) tööle esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded, tööandja ja töötaja õigused ja kohustused tervisele ohutu töökeskkonna loomisel ja tagamisel, töötervishoiu ja tööohutuse korralduse ettevõtte ja riigi tasandil ning vastutuse töötervishoiu ja tööohutuse nõuete rikkumise eest.
[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse kaitseväelaste ja asendusteenistujate teenistustingimuste ning Politsei- ja Piirivalveameti, julgeolekuasutuste ja päästeasutuste töötajate töö kohta niivõrd, kuivõrd eriseadustega või nende alusel kehtestatud õigusaktidega ei ole sätestatud teisiti. Julgeolekuasutustele ei kohaldata käesoleva seaduse § 13⁴ lõiget 7.
[RT I, 29.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]

(3) Käesolevat seadust kohaldatakse ka:

- 1) kinnipeetava tööle vanglas vangistusseaduses sätestatud erisustega;
- 2) õpilase ja üliõpilase tööle õppepraktikal;
- 3) juriidilise isiku juhatuse või seda asendava juhtorgani liikme tööle;
- 4) teenuse osutamise lepingu alusel töötava füüsilise isiku (edaspidi *teenuseosutaja*) tööle käesoleva seaduse § 12 lõigetes 4–9 ja § 24 lõikes 2 sätestatud ulatuses.
[RT I, 29.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.
[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

§ 2. Töetervishoid ja tööohutus

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse töetervishoiuna töötaja tervisekahjustuse vältimiseks töökorraldus- ja meditsiiniabinõude rakendamist, töö kohandamist töötaja võimetele ning töötaja füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu edendamist.

(2) Käesolevas seaduses mõistetakse tööohutusena töökorraldusabinõude ja tehnikavahendite süsteemi sellise töökeskkonna seisundi saavutamiseks, mis võimaldab töötajal teha tööd oma tervist ohtu seadmata.

(3) [Kehtetu -RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

2. peatükk TÖÖKESKKOND

§ 3. Üldnõuded

(1) Töökeskkond on ümbrus, milles inimene töötab.

(2) Töökeskkonnas toimivad füüsilised, keemilised, bioloogilised, füsioloogilised ja psühhosotsiaalsed tegurid ei või ohustada töötaja ega muu töökeskkonnas viibiva isiku elu ega tervist.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(3) Töökeskkonna keemiliste ohutegurite ja käesoleva seaduse § 6 lõike 1 punktis 1 loetletud füüsiliste ohutegurite parameetrid ei tohi ületada piirnorme.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(4) Töökeskkonna ohutegurite piirnormid ja ohutegurite parameetrite mõõtmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(5) Kui õnnetuse või haigestumise ohtu ei ole võimalik vältida või kui töökeskkonna ohuteguri parameetrit ei ole võimalik viia vastavusse kehtestatud piirnormiga tehnilisi ühiskaitsevahendeid või töökorralduslikke abinõusid kasutades, annab tööandja töötajale isikukaitsevahendid. Isikukaitsevahendite valiku ja kasutamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2003, 20, 120- jõust. 01.07.2003]

§ 4. Töökoht

(1) Käesolevas seaduses mõistetakse töökohana füüsilisest isikust ettevõtja või äriühingu ettevõtte, riigi või kohaliku omavalitsuse asutuse, mittetulundusühingu või sihtasutuse (edaspidi ettevõtte) territooriumil või tööruumis paiknevat töötamiskohta ja selle ümbrust või muid töötamiskohti, kuhu töötajal on töötamise ajal juurdepääs või kus ta töötab tööandja loal või korraldusel.

(2) Tööandja kujundab ja sisustab töökoha nii, et on võimalik vältida tööõnnetusi ja tervisekahjustusi ning säilitada töötaja töövõime ja heaolu.

(3) Kui tööprotsessiga kaasneb ohtliku suitsu, tolmu, gaasi, auru või vedeliku eraldumine koguses, mis võib töötaja tervist kahjustada, tuleb vältida heitme levikut töökeskkonda, tagada selle eemaldamine tekkekohast ja muutmine kahjutuks.

(3¹) Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded töötamisel plahvatusohtlikus keskkonnas kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(4) Terviseriski vältimiseks või vähendamiseks peavad töökohas olema kaitse-, pääste- ja esmaabivahendid, ohutusmärgid ning muud ohutusvahendid. Ohumärguannete kasutamise nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(4¹) Töökoht ja töövahendid peavad olema tehniliselt heas seisukorras ja korrapäraselt hooldatud. Ohtude vältimiseks ettenähtud kaitsevahendid ja ohutusseadised peavad olema korrapäraselt hooldatud ja kontrollitud. Kõik leitud puudused, mis võivad mõjutada töötajate ohutust ja tervist, tuleb kõrvaldada võimalikult kiiresti.

[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(4²) Kui töökohas on ohualad, kus töö laadi tõttu esineb õnnetuse või tervisekahjustuse oht, tuleb need alad märgistada ning rakendada abinõusid, et sinna ei pääseks asjakohase juhendamise ja väljaõppeta töötajad ega teised isikud. Kui ohualasse sisenemine on vajalik, võib seda teha ainult asjakohase juhendamise ja väljaõppe saanud töötaja juuresolekul. Ohualal töötajate kaitseks tuleb rakendada asjakohaseid abinõusid.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(4³) Töökoha territoorium, trepikojad, liikumisteed ning töö- ja olmeruumid peavad olema piisavalt valgustatud. Valgustite paiknemine ei tohi töötajat ohustada. Valgustus peab tagama ohumärguannete ja hädaseisukamislülite hea nähtavuse.

[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(4⁴) Välitöö tuleb korraldada nii, et seal paiknevad töökohad, liikumisteed ja muud tööga seotud piirkonnad ning töövahendid, mida töötajad töö käigus kasutavad, ei ohustaks inimesi ega takistaks sõidukite liiklust. [RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(4⁵) Töökohale esitatavad töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#). [RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(5) Tegevusalade töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

§ 5. Töövahend

(1) Töövahend on masin, seade, paigaldis, transpordivahend, tööriist või muu tööks kasutatav vahend. Töövahendi kasutamine – sellega töötamine, selle käivitamine, seiskamine, transport, teisaldamine, paigaldamine, parandamine, seadistamine, hooldus ja puhastamine – ei tohi ohustada töövahendi kasutaja ega teiste isikute tervist ning töö- ja elukeskkonda. [RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(2) Tööandja tagab, et töövahend sobib tööülesande täitmiseks, vastab kasutaja kehamõõtmetele ning füüsilistele ja vaimsetele võimetele.

(3) Tööandja tagab, et töötaja kasutusse antav töövahend vastab järgmistele tingimustele: [RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

1) on tõkestatud pääs selle ohualale;

2) juhtimisseadis vastab ergonoomianõuetele;

3) kõrge või madala temperatuuriga pinnad on isoleeritud või piirestatud;

4) täidetud on elektri-, tule- ning plahvatusohutusnõuded;

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

5) on välditud juhukäivitus ning vajaduse korral on võimalik töövahend või selle osa kohe seisata, energiavarustus katkestada ja ohtlik leke tõkestada;

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

6) müra, vibratsiooni, kiirguse ja muude ohutegurite tase on võimalikult madal ega ületa piirnorme.

(4) Töövahendi kasutamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

§ 6. Füüsilised ohutegurid

(1) Füüsilised ohutegurid on:

1) müra, vibratsioon, ioniseeriv kiirgus, mitteioniseeriv kiirgus (ultraviolettkiirgus, laserkiirgus, infrapunane kiirgus) ja elektromagnetväli;

2) õhu liikumise kiirus, õhutemperatuur ja -niiskus, kõrge või madal õhurõhk;

3) masinate ja seadmete liikuvad või teravad osad, valgustuse puudused, kukkumis-, elektrilöögi- ja plahvatusoht ning muud samalaadsed tegurid.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(2) Tööandja peab rakendama abinõusid, et füüsilistest ohuteguritest tulenevat terviseriski vältida või viia see võimalikult madalale tasemele.

(3) Tööandja tagab, et radioaktiivset ainet kasutades või seda ainet sisaldava töövahendiga töötades järgitaks kiirgusseaduses sätestatud ohutusnõudeid ning et aine või töövahend ei satuks kõrvalise isiku kätte.

(3¹) Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel sätestatakse kiirgusseaduse § 97 lõike 3 alusel kehtestatud määruises. [RT I, 26.06.2018, 6- jõust. 06.07.2018]

(4) Töökoha sisekliima – õhutemperatuur ja -niiskus ning õhu liikumise kiirus – peab olema tööülesande täitmiseks sobiv, tagada tuleb töökohtade varustatus värske õhuga. Sobiva sisekliima määramisel tuleb arvestada töötajate arvu ruumis, töötajate vaimset ja füüsilist koormust, tööruumi suurust, kasutatavate töövahendite spetsiifikat ning tehnoloogilise protsessi laadi.

[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(5) Töökeskkonna müra ja vibratsioon peavad olema sellise tasemega, et nende kahjulik toime töötajale oleks välditud või viidud võimalikult madalale tasemele ka pikaajalise töötamise vältel. Kontsentreerumist, mõtlemist, otsustamist ja suhtlemist vajava töö puhul ei tohi müra segada tööülesande täitmist. Müra ei tohi segada helisignaalide arusaadavust.

[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(6) Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded füüsilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonnale kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

§ 7. Keemilised ohutegurid

(1) Keemilised ohutegurid on ettevõttes käideldavad ohtlikud kemikaalid ja neid sisaldavad materjalid.
[RT I, 10.11.2015, 2- jõust. 01.12.2015]

(2) Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide käitlemist reguleerivad kemikaaliseadus ja käesolev seadus.

(3) Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

§ 8. Bioloogilised ohutegurid

(1) Bioloogilised ohutegurid on mikroorganismid (bakterid, viirused, seened jm), sealhulgas geneetiliselt muundatud mikroorganismid, rakukultuurid ja inimese endoparasiidid ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained, mis võivad põhjustada nakkushaigust, allergiat või mürgistust.
[RT I 2007, 3, 11- jõust. 01.03.2007]

(2) Kaitseks töökohas toimivate bioloogiliste ohutegurite eest peab tööandja võtma tarvitusele abinõud, arvestades ohuteguri nakatamisvõimet.

(3) Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

§ 9. Füsioloogilised ohutegurid

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(1) Füsioloogilised ohutegurid on füüsilise töö raskus, sama tüüpi liigutuste kordumine ja üleväsimust põhjustavad sundasendid ja -liigutused töös ning muud samalaadsed tegurid, mis võivad aja jooksul põhjustada tervisekahjustusi.

(2) Töötaja füüsilise ülekoormuse vältimiseks peab tööandja kohandama töö töötajale võimalikult sobivaks ja võimaldama töötajale tööpäeva või töövahetuse jooksul töötaja hulka arvatavaid vaheaegu. Töökoha kujundamisel ja töö korraldamisel tuleb arvestada töötaja kehalisi, vaimseid, soolisi ja ealisi iseärasusi ning tema töövõime muutumist tööpäeva või vahetuse jooksul.

(3) Raskuste käsitsi teisaldamise töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minisitermäärusega](#).

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 9¹. Psühhosotsiaalsed ohutegurid

(1) Psühhosotsiaalsed ohutegurid on õnnetus- või vägivallaohuga töö, ebavõrdne kohtlemine, kiusamine ja ahistamine tööl, töötaja võimetele mittevastav töö, pikaajaline töötamine üksinda ja monotoonne töö ning muud juhtimise, töökorralduse ja töökeskkonnaga seotud tegurid, mis võivad mõjutada töötaja vaimset või füüsilist tervist, sealhulgas põhjustada tööstressi.

(2) Tööandja peab psühhosotsiaalsest ohutegurist tuleneva tervisekahjustuse ennetamiseks rakendama abinõusid, sealhulgas kohandama töökorralduse ja töökoha töötajale sobivaks, optimeerima töötaja töökoormust, võimaldama töötajale tööpäeva või töövahetuse jooksul töötaja hulka arvatavaid vaheaegu ning parandama ettevõtte psühhosotsiaalset töökeskkonda.

[RT I, 12.06.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

§ 10. Rasedad ja rinnaga toitvad töötajad

(1) Rasedatele ja rinnaga toitvatele naistele peab tööandja looma sobivad töö- ja olmetingimused.

(2) Tööandja järgib rasedate ja rinnaga toitvate naiste tööerakendamisel nende ohutuse tagamiseks õigusaktidega sätestatud piiranguid.

(3) Töötervishoiu ja tööohutuse nõuded rasedate ja rinnaga toitvate naiste tööks kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(4) Tööandja on kohustatud andma rasedale arsti või ämmaemanda otsuses näidatud ajal vaba aega sünnituseelseks läbivaatuseks, mis arvatakse töötaja hulka.

[RT I 2009, 29, 176- jõust. 01.04.2010]